ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 2828**

23 Δεκεμβρίου 2015

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 133384/6587

Προδιαγραφές Σύνταξης των Μελετών Διαχείρισης Πάρκων και Αλσών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 42 του νόμου 4280/2014 «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 159).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 58 του νόμου 998/1979 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 36 του νόμου 4280/2014 «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση- Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 159).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α΄98).

4. Τις κάτωθι διατάξεις του νόμου 998/1979 «Περί προστασίας δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας (ΦΕΚ 289Α΄): την παράγραφο 4 του άρθρου 3, την παράγραφο 2α του άρθρου 4, το άρθρο 5 και 14 όπως ισχύουν.

5. Τις διατάξεις της παραγράφου 1 και 2 του άρθρου 36 του νόμου 1845/1989 «Ανάπτυξη και αξιοποίηση της αγροτικής έρευνας και τεχνολογίας -Δασοπροστασία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 102).

6. Το Π.δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α΄ 114) «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού».

7. Το Π.δ. 73/2015 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ Α΄ 116).

8. Την αριθ. Υ 31/9-10-2015 (ΦΕΚ Β΄ 2183/2015) απόφαση «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ιωάννη Τσιρώνη».

9. Το Π.δ. 100/2014 (ΦΕΚ Α΄167) «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» όπως ισχύει.

10. Την αριθ. 125837/726 (ΦΕΚ 1528 Β΄ 21-6-2013) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που αφορά στις Προδιαγραφές Σύνταξης Μελετών Διαχείρισης Κοινόχρηστων χώρων πρασίνου, αποφασίζει:

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός της παρούσας είναι να οριστούν προδιαγραφές σύνταξης των διαχειριστικών μελετών κατ' εφαρμογή της παραγράφου 10 του άρθρου 42 του νόμου 4280/2014 (ΦΕΚ 159 Α΄), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 58 του νόμου 998/1979 (ΦΕΚ 289Α΄) ως ισχύει και αφορούν:

α) τα πάρκα και άλση εντός εγκεκριμένου σχέδιο πόλεως ή εντός οικιστικής περιοχής, που φέρουν το χαρακτηρισμό "πάρκα" και "άλση" ή κάθε άλλο χαρακτηρισμό που περιλαμβάνει την έννοια του πράσινου στις ανωτέρω περιοχές.

β) τους χώρους που χαρακτηρίζονται από το εγκεκριμένο σχέδιο πόλης ως κοινόχρηστοι χώροι χωρίς άλλο ιδιαίτερο χαρακτηρισμό, αλλά έχουν αποκτήσει εν τοις πράγμασι χαρακτήρα πάρκου ή άλσους,

γ) Τους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου, που περιβάλλονται από τον οικιστικό ιστό χωρίς να έχουν ενταχθεί σε σχέδιο πόλης και φέρουν δασική βλάστηση, φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργηθείσα.

Οι διαχειριστικές μελέτες πάρκων και αλσών, αποτελούν ένα σχέδιο διαχείρισης των χώρων αυτών με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα, στο οποίο καθορίζονται δυνάμενα έργα, εργασίες και δραστηριότητες (master plan), τα οποία εγκρίνονται κατά την ειδική κατά το έργο μελέτη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του νόμου 998/1979 ως ισχύει.

Άρθρο 2
ΟΡΙΣΜΟΙ

α) Πάρκα είναι οι εντός των σχεδίων των πόλεων και οικιστικών περιοχών κοινόχρηστοι χώροι που έχουν αποτυπωθεί κατά τον πολεοδομικό σχεδιασμό ως πάρκα, καθώς και εκείνοι που φέρουν φυσική ή τεχνητή βλάστηση ή προορίζονται για την εγκατάσταση βλάστησης, και έχουν υποστεί ή θα υποστούν κηποτεχνικές διαμορφώσεις.

β) Άλση είναι οι εντός των σχεδίων των πόλεων και οικιστικών περιοχών κοινόχρηστοι χώροι που έχουν αποτυπωθεί κατά τον πολεοδομικό σχεδιασμό ως άλση, καθώς και εκείνοι που φέρουν φυσική ή τεχνητή βλάστηση ή προορίζονται για την εγκατάσταση δασικής βλάστησης με ελεύθερη διάταξη, χωρίς κηποτεχνικές διαμορφώσεις στο πλαίσιο της επιδιωκόμενης προσομοίωσης δασικού περιβάλλοντος (π.χ. συστάδας) στις ανωτέρω περιοχές.

γ) Ως πάρκα ή άλση νοούνται και οι κοινόχρηστες εκτάσεις στο εγκεκριμένο σχέδιο πόλης που χαρακτηρίζονται ως "κοινόχρηστοι χώροι" χωρίς άλλο ιδιαίτερο χαρακτηρισμό αλλά έχουν αποκτήσει εν τοις πράγμασι το χαρακτηρισμό πάρκου ή άλσους.

δ) Ως πάρκα ή άλση νοούνται και οι κοινόχρηστες εκτάσεις που περιβάλλονται από τον αστικό ιστό, χωρίς να έχουν ενταχθεί σε σχέδιο πόλης και φέρουν δασική βλάστηση, φυσικώς ή τεχνητώς δημιουργηθείσα, λειτουργώντας εκ των πραγμάτων ως πάρκα ή άλση.

Άρθρο 3
ΕΡΓΑ ΣΕ ΠΑΡΚΑ

Τα πάρκα πρέπει να καλύπτουν μία ποικιλία δραστηριοτήτων ανάλογα με την έκταση τους, αλλά ταυτόχρονα η διαμόρφωση τους πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να προστατεύεται και να αναδεικνύεται ο φυσικός χαρακτήρας τους.

1. Στα κηποτεχνικά και τεχνικά έργα που κατασκευάζονται, είτε για πρώτη φορά είτε σε συντηρήσεις και αναπλάσεις περιλαμβάνονται ανάλογα την έκταση τους τα παρακάτω:

Α. Σε χώρους έκτασης έως 0,1 Ha.

Στους χώρους αυτούς κατασκευάζονται:

i. Πεδία με παγκάκια, φωτισμός, πινακίδες και καλάθια απορριμμάτων,

ii. Περιτοιχίσεις ή εξωτερικές περιφράξεις, με τον αναγκαίο αριθμό κυρίων και δευτερευόντων εισόδων,

iii. Χωματουργικές εργασίες ισοπέδωσης και διαμόρφωσης του εδάφους. Διάστρωση κηπαίου χώματος για τη βελτίωση του εδάφους (ιδίως όταν πρόκειται για αρχική διαμόρφωση του χώρου),

iv. Τοίχοι αντιστήριξης ή υποστήριξης για τη δημιουργία πλατωμάτων.

v. Υδραυλικές εγκαταστάσεις για την άρδευση, ύδρευση και πυρόσβεση, γεωτρήσεις, αρδευτικό σύστημα (προσωρινό σύστημα τεχνητής βροχής), δεξαμενές εξυπηρέτησης της άρδευσης,

vi. Φυτεύσεις και σπορές σε πρασιές ή σε ελεύθερη διάταξη, εμπλουτισμός της βλάστησης, στο βασικό καμβά της οποίας θα κυριαρχούν αυτόχθονα είδη ή είδη του μεσογειακού κλίματος,

vii. Έργα αποστράγγισης και παροχέτευσης των όμβριων υδάτων ή έργα ανακύκλωσης αυτών,

viii. Πεζόδρομοι, μονοπάτια με ή χωρίς σκληρές επιστρώσεις, διάδρομοι για ΑΜΕΑ. Σκάλες, πλατύσκαλα, δρόμοι για ποδηλάτες.

ix. Κρήνες, καθιστικά, ξύλινα τραπεζοκαθίσματα, κιόσκια, πέργολες, προστατευτικοί ή χαμηλοί διακοσμητικοί φράκτες, που οριοθετούν την επιφάνεια πρασίνου και άλλες παρόμοιες κατασκευές.

Β. Σε χώρους έκτασης άνω του 0,1 Ha

Κατασκευάζονται επί πλέον των παραπάνω: Εγκαταστάσεις, με τη χρήση υλικών φιλικών προς το φυσικό περιβάλλον (ξύλο, πέτρα, κ.λπ.), που κρίνονται αναγκαίες για:

i. αποθήκη εργαλείων, υλικών, μηχανικού εξοπλισμού όχι μεγαλύτερη των 20 τ.μ.

ii. φυλάκιο εισόδου, όχι μεγαλύτερο των 10 τμ μόνο για την κεντρική είσοδο,

iii. δημόσιο WC, όχι μεγαλύτερο από 35 τμ.

iv. παρατηρητήριο πυρκαγιών (πυροφυλάκειο) εφόσον προκύπτει από τη μελέτη διαχείρισης. Ξύλινο κιόσκι θέας - κάλυψης από τη βροχή μόνο υπό κατάλληλες συνθήκες (χώρου - τοπογραφίας).

v. αναψυκτήριο συνολικού εμβαδού δόμησης έως 120 τμ (κτίσμα και περιβάλλον χώρος), για πάρκα μεγαλύτερα των 0,4 Ha. Σε πάρκα μικρότερα των 0,4 Ha επιτρέπεται η κατασκευή μικρού λυόμενου περιπτέρου έως 9 τμ (3x3).

vi. Διαμορφώσεις υδάτινων επιφανειών (λίμνες, καταρράκτες, πίδακες, κανάλια), μόνο εφόσον υπάρχει εξασφαλισμένη επάρκεια νερού, συντήρηση και συνεχής λειτουργία τους (κατανάλωση ενέργειας),

vii. Διαμορφώσεις χώρων για πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις (υπαίθριες κατασκευές κι όχι κτίσματα),

viii. Εικαστικές συνθέσεις (μνημεία, αγάλματα, κ.λπ.), τα οποία καταλαμβάνουν μικρό χώρο ως σημειακές επεμβάσεις,

ix. Διαμορφωμένος υπαίθριος χώρος με στόχο την περιβαλλοντική εκπαίδευση για παιδιά και ενηλίκους με πληροφορίες για το πάρκο (χλωρίδα, πανίδα).

x. Μετεωρολογικοί κλωβοί, αν δεν υπάρχουν κοντά μετεωρολογικοί σταθμοί,

xi. Κεντρικοί δρόμοι για οχήματα της υπηρεσίας που διαχειρίζεται και προστατεύει το χώρο αστικού πρασίνου (δασική υπηρεσία, πυροσβεστική υπηρεσία, υπηρεσία του οικείου ΟΤΑ, πεζόδρομοι, μονοπάτια με ή χωρίς σκληρές επιστρώσεις, διάδρομοι για ΑΜΕΑ. Σκάλες, πλατύσκαλα, δρόμοι για ποδηλάτες,

xii. Παιδική χαρά, η οποία θα καλύπτει μέχρι το 5% της έκτασης.

2. Κατά τον αρχικό σχεδιασμό ενός πάρκου, η κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων όπως αναφέρονται στο παρόν άρθρο 3, επιτρέπεται μόνο στο αναγκαίο, η δε συνολικά καταλαμβανόμενη από τις ανωτέρω εγκαταστάσεις έκταση δεν μπορεί να υπερβεί το 5% της συνολικής έκτασης και κατ' ανώτερο όριο τα δέκα στρέμματα. Σε υφιστάμενα πάρκα, όταν το ποσοστό του πρασίνου από τον αρχικό σχεδιασμό είναι μικρότερο του 80%, λόγω υπαρχουσών εγκαταστάσεων, δεν μπορεί να μειώνεται με νέα έργα ή αναπλάσεις. Η διατιθέμενη σε κάθε περίπτωση επιφάνεια πρασίνου σε πάρκο πρέπει οπωσδήποτε να υπερβαίνει το 80% της επιφάνειας του.

3. Οι υφιστάμενες υποδομές και εγκαταστάσεις παραμένουν, ανεξαρτήτως εάν υπερβαίνουν τα ανωτέρω όρια, εφόσον έχουν ανεγερθεί με τις προβλεπόμενες εγκρίσεις ή περιλαμβάνονται στον αρχικό σχεδιασμό του χώρου πρασίνου.

4. Κατά τον ίδιο παραπάνω σχεδιασμό οργανώνεται η πρόσβαση του χώρου με οχήματα και προβλέπονται χώροι στάθμευσης τους εκτός του χώρου πρασίνου, κατά προτίμηση στα όρια του αυτού ή πλησιέστερα προς αυτά, μονοπάτια για πεζούς, κ.λπ.

5. Όλα τα φυτοτεχνικά και τεχνικά έργα θα κατανέμονται στο χώρο με βάση γενικό σχέδιο αρχιτεκτονικής διαρρύθμισης.

6. Η αριθ. 76936/3992/7-12-1987 απόφαση Υπ. ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. «Κατηγορίες, όργανα και διαδικασία ελέγχου για την ανέγερση προσωρινών λυόμενων κατασκευών σε κοινόχρηστους χώρους» δεν ισχύει στην περίπτωση των χώρων πρασίνου.

ΕΡΓΑ ΣΕ ΑΛΣΗ

Τα άλση πρέπει να καλύπτουν μία ποικιλία δραστηριοτήτων ανάλογα με την έκταση τους, αλλά ταυτόχρονα η διαμόρφωση τους πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να προστατεύεται και να αναδεικνύεται ο φυσικός χαρακτήρας τους.

1. Στα έργα που κατασκευάζονται, είτε για πρώτη φορά, είτε σε συντηρήσεις και αναπλάσεις, περιλαμβάνονται ανάλογα με την έκταση τους τα παρακάτω:

Α. Σε χώρους έκτασης έως 0,1 Ηa (αλσύλια).

Στους χώρους αυτούς κατασκευάζονται:

i. Πεδία με παγκάκια, φωτισμός, πινακίδες και καλάθια απορριμμάτων,

ii. Περιτοιχίσεις ή εξωτερικές περιφράξεις, με τον αναγκαίο αριθμό κυρίων και δευτερευόντων εισόδων,

iii. Χωματουργικές εργασίες ισοπέδωσης και διαμόρφωσης του εδάφους,

iv. Τοίχοι αντιστήριξης ή υποστήριξης για τη δημιουργία πλατωμάτων.

v. Υδραυλικές εγκαταστάσεις για την άρδευση, ύδρευση και πυρόσβεση, γεωτρήσεις, αρδευτικό σύστημα (προσωρινό σύστημα τεχνητής βροχής), δεξαμενές εξυπηρέτησης της άρδευσης.

vi. Φυτεύσεις με αυτόχθονα είδη ή είδη του μεσογειακού κλίματος.

vii. Έργα αποστράγγισης και παροχέτευσης των όμβριων υδάτων ή έργα ανακύκλωσης αυτών.

viii. Μονοπάτια με ή χωρίς σκληρές επιστρώσεις, διάδρομοι για ΑΜΕΑ. Σκάλες, πλατύσκαλα, δρόμοι για ποδηλάτες.

ix. Κρήνες, καθιστικά, ξύλινα τραπεζοκαθίσματα, κιόσκια, προστατευτικοί ή χαμηλοί φράκτες, που οριοθετούν την επιφάνεια πρασίνου και άλλες παρόμοιες κατασκευές κι αποτρέπουν τη φυσική ανάπτυξη του άλσους.

Β. Σε χώρους έκτασης άνω του 0,1 Ηa

Κατασκευάζονται επί πλέον των παραπάνω :

Εγκαταστάσεις, με τη χρήση υλικών φιλικών προς το φυσικό περιβάλλον (ξύλο, πέτρα, κ.λπ.), που κρίνονται αναγκαίες για:

i. αποθήκη εργαλείων, υλικών, μηχανικού εξοπλισμού όχι μεγαλύτερη των 15 τ.μ.,

ii. φυλάκιο εισόδου, όχι μεγαλύτερο των 10 τμ μόνο για την κεντρική είσοδο,

iii. δημόσιο WC, όχι μεγαλύτερο από 35 τ.μ.

iv. παρατηρητήριο πυρκαγιών (πυροφυλάκειο) εφόσον προκύπτει από τη μελέτη διαχείρισης. Ξύλινο κιόσκι θέας - κάλυψης από τη βροχή μόνο υπό κατάλληλες συνθήκες (χώρου - τοπογραφίας).

v. κατασκευή μικρού προσωρινού λυόμενου περιπτέρου έως 9 τμ (3x3).

vi. Μετεωρολογικός κλωβός, αν δεν υπάρχουν κοντά μετεωρολογικοί σταθμοί,

vii. Κεντρικοί δρόμοι για οχήματα της υπηρεσίας που διαχειρίζεται και προστατεύει το χώρο αστικού πρασίνου (δασική υπηρεσία, πυροσβεστική υπηρεσία, υπηρεσία του οικείου ΟΤΑ). Μονοπάτια με ή χωρίς σκληρές επιστρώσεις, διάδρομοι για ΑΜΕΑ. Σκάλες, πλατύσκαλα, δρόμοι για ποδηλάτες.

viii. Διαμορφωμένος υπαίθριος χώρος με στόχο την περιβαλλοντική εκπαίδευση για παιδιά και ενηλίκους με πληροφορίες για το πάρκο (χλωρίδα, πανίδα).

2. Κατά τον αρχικό σχεδιασμό ενός άλσους, η κατασκευή μόνιμων εγκαταστάσεων όπως αναφέρονται στο παρόν άρθρο 3, επιτρέπεται μόνο στο αναγκαίο μέτρο, η δε συνολικά καταλαμβανόμενη από τις ανωτέρω εγκαταστάσεις έκταση δεν μπορεί να υπερβεί το 5% της συνολικής έκτασης και κατ' ανώτερο όριο τα δέκα στρέμματα. Σε υφιστάμενα άλση όταν το ποσοστό του πρασίνου από τον αρχικό σχεδιασμό είναι μικρότερο του 90%, λόγω υπαρχουσών εγκαταστάσεων, δεν μπορεί να μειώνεται με νέα έργα ή αναπλάσεις.

Η διατιθέμενη σε κάθε περίπτωση επιφάνεια πρασίνου σε άλσος πρέπει οπωσδήποτε να υπερβαίνει το 90% της επιφάνειας του.

3. Οι υφιστάμενες υποδομές και εγκαταστάσεις παραμένουν, ανεξαρτήτως εάν υπερβαίνουν τα ανωτέρω όρια, εφόσον έχουν ανεγερθεί με τις προβλεπόμενες εγκρίσεις ή περιλαμβάνονται στον αρχικό σχεδιασμό του χώρου πρασίνου.

4. Κατά τον ίδιο παραπάνω σχεδιασμό οργανώνεται η πρόσβαση του χώρου με οχήματα και προβλέπονται χώροι στάθμευσης τους εκτός του χώρου πρασίνου, κατά προτίμηση στα όρια του αυτού ή πλησιέστερα προς αυτά, μονοπάτια για πεζούς, κ.λπ.

5. Η αριθ. 76936/3992/7-12-1987 απόφαση Υπ. ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. «Κατηγορίες, όργανα και διαδικασία ελέγχου για την ανέγερση προσωρινών λυόμενων κατασκευών σε κοινόχρηστους χώρους» δεν ισχύει στην περίπτωση των χώρων πρασίνου.

Άρθρο 4
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

1. Στοιχεία μελετών

Α. Εισαγωγή - Περιοχή μελέτης

Γίνεται αναφορά στην προέλευση της έκτασης: εάν προέρχεται από δασικές ή αγροτικές εκτάσεις, εάν πρόκειται για αναδασωτέα έκταση, εάν προέρχεται από καταργηθέντα στρατόπεδα ή άλλης πρότερης χρήσης έκταση, εάν προέρχεται από οικοπεδική έκταση απαλλοτριωθείσα για τη δημιουργία πάρκου ή άλσους, σύμφωνα με πληροφορίες, οι οποίες θα παρασχεθούν μετά από αίτηση τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Γίνεται αναφορά σε τυχόν προηγούμενες μελέτες ή άλλες εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί έως σήμερα.

Β. Ιδιοκτησιακό καθεστώς - Διοικητική υπαγωγή

Περιγράφεται το ιδιοκτησιακό καθεστώς της έκτασης,

χρήση, νομή ή δουλείες που υφίστανται σε αυτήν. Επίσης, τυχόν όροι παραχώρησης, επιτρεπτής επέμβασης, χρήσης και λειτουργίας.

Γίνεται αναφορά σε τυχόν διεκδικήσεις, αγωγές, καταπατήσεις, δίκες, απαλλοτριώσεις κ.λπ.

Αναφέρονται άλλες εμπλεκόμενες ή συναρμόδιες υπηρεσίες, ο τρόπος και η έκταση εμπλοκής τους (αρχαιολογική υπηρεσία, κτηματική υπηρεσία του δημοσίου, πολεοδομική υπηρεσία κ.λπ.)

Γ. Υφιστάμενη κατάσταση

Γίνεται αναφορά στο χωροταξικό και πολεοδομικό καθεστώς της έκτασης και της γύρω αστικής περιοχής. Αναφέρεται ειδικότερα: το χωροταξικό και πολεοδομικό σχέδιο ή η ΖΟΕ που υπάγεται η έκταση, το σχέδιο πόλης στο οποίο αυτή περιλαμβάνεται, εάν έχει εξασφαλιστεί η κοινοχρησία της με τη συντέλεση των αναγκαίων απαλλοτριώσεων, εάν εμπίπτει στην αιγιαλίτιδα ζώνη, εάν έχει άλλον χαρακτηρισμό κ.ά.

Δ. Περιγραφή του χώρου

Ι. Όρια και θέση στον αστικό ιστό

Αποτυπώνεται η έκταση σε τοπογραφικό διάγραμμα κατάλληλης κλίμακας, εξαρτημένο από το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ ΄87 σε ψηφιακή μορφή. Στο διάγραμμα του σχεδίου της πόλης εντοπίζεται η θέση του χώρου πρασίνου και περιγράφεται αδρομερώς η υφιστάμενη και η δυνατή λειτουργία του χώρου από τους κατοίκους. Περιγράφεται η ευκολία προσέγγισης του χώρου και η ύπαρξη χώρου στάθμευσης. Δίδονται άλλες πληροφορίες σχετικές με τη θέση του συγκεκριμένου χώρου πρασίνου στον αστικό ιστό.

ΙΙ. Τοπογραφία του χώρου

Γίνεται αναφορά στις κλίσεις του εδάφους, στη δυνατότητα ή την ευκολία προσέγγισης και διακίνησης του κοινού στο χώρου. Αποτυπώνεται η περιοχή μελέτης σε τοπογραφικό διάγραμμα (Γ.Υ.Σ.) κατάλληλης κλίμακας, όπου υπάρχουν οι χωροσταθμικές καμπύλες αναλόγου ισοδιάστασης που δίνουν την πλήρη εικόνα για το ανάγλυφο του χώρου. Γίνεται αναφορά στο μέγιστο κι ελάχιστο υψόμετρο, την έκθεση ως προς τον ορίζοντα, τη γειτνίαση του χώρου προς τη θάλασσα ή άλλες υδάτινες επιφάνειες. Αποτυπώνονται οι τυχόν χώροι ισοπέδωσης - διαμόρφωσης.

ΙΙΙ. Εδαφολογικά - Γεωλογικά στοιχεία

Γίνεται αναφορά στο γεωλογικό υπόθεμα, στο είδος και το βάθος του εδάφους, στην κοκκομετρική του σύσταση, στην περιεκτικότητα του σε οργανική ουσία, στην οξύτητα και τη γονιμότητα του, στο πορώδες του, σε τυχόν φαινόμενα διάβρωσης και συμπίεσης από (προ) υφιστάμενες χρήσεις, που οδηγούν σε ασφυξία των φυτών και στην έλλειψη ανακύκλωσης των θρεπτικών στοιχείων. Γίνεται αναφορά στην υδρολιθολογία και υδρολογία της περιοχής (επιφανειακή και υπόγεια). Επίσης γίνεται κατάταξη σε υπόγειο υδατικό σύστημα και υπόγειο υδατικό υποσύστημα σύμφωνα με τα σχέδια διαχείρισης των εκάστοτε γεωγραφικών συστημάτων.

Γίνεται επίσης αναφορά στις συνθήκες ρύπανσης του εδάφους (από τοξικούς κυρίως ρυπαντές), στην υδατοδιαπερατότητα και υδατοσυγκράτησή του, στην αλατότητα του, καθώς και στην ύπαρξη ή μη βαθμίδων συγκράτησης. Γίνεται κατάταξη του σε ποιότητα τόπου με το σύστημα του FAO.

ΙV. Μετεωρολογικά στοιχεία

Αναφέρονται το ύψος και η ετήσια κατανομή των βροχοπτώσεων, οι μέγιστες και οι ελάχιστες θερμοκρασίες, οι ημέρες παγετού και χιονοκάλυψης, οι επικρατούντες άνεμοι, η ατμοσφαιρική υγρασία, καθώς και άλλα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος που κρίνονται σκόπιμα για την απόδοση της μετεωρολογικής κατάστασης αυτού. Παρατίθεται θερμο-ομβρομετρικό διάγραμμα και ανεμόγραμμα. Μελετάται η δυνατότητα τοποθέτησης μετεωρολογικών οργάνων ελάχιστης υποδομής αν δεν υπάρχουν κοντά μετεωρολογικοί σταθμοί.

V. Βιοκλιματική κατάσταση

Σε αποσπάσματα των τριών βιοκλιματικών χαρτών της Ελλάδας εντοπίζεται η θέση του αστικού χώρου πρασίνου. Στη συνέχεια γίνεται η κατάταξη του χώρου στους βιοκλιματικούς ορόφους, τους βιοκλιματικούς χαρακτήρες και τις ζώνες βλάστησης (κατά Μαυρομάτη). Περιγράφονται πιθανές αποκλίσεις από την ανωτέρω κατάταξη.

VΙ. Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον - Χρήσεις γης

Γίνεται αναφορά στην περιοχή γύρω από την περιοχή μελέτης. Κοινωνική και οικονομική κατάσταση κατοίκων της περιοχής. Αναφορά για τις επαγγελματικές δραστηριότητες. Επίσης γίνεται αναφορά στην ευρύτερη περιοχή μελέτης (π.χ. πόλη, οικισμός, χωριό). Τέλος αναφορά στον πληθυσμό των κατοίκων της περιοχής μελέτης και εκτιμάται το δυνάμενο ανθρωποσύνολο που θα χρησιμοποιήσει το πάρκο ή το άλσος χωρίς να θιγεί η ομαλή λειτουργία του ως φυσικό σύστημα.

VΙΙ. Υπάρχουσα φυσική βλάστηση στη γύρω περιοχή

Περιγράφεται η φυσική βλάστηση που βρίσκεται στη γύρω περιοχή και εμφανίζει οικολογική διασύνδεση με αυτήν του μελετώμενου χώρου πρασίνου. Η συγκεκριμένη βλάστηση εντοπίζεται σε διατηρούμενα φυσικά στοιχεία εντός ή εκτός του αστικού ιστού, όπως ρέματα, λόφους, περιαστικές περιοχές, δάση που εγκλωβίστηκαν στην πόλη και τμήματα τους διατηρήθηκαν κ.ά.

VΙΙΙ. Υπάρχουσα βλάστηση στο χώρο

1) Καταρτίζεται πλήρης κατάλογος της υφιστάμενης βλάστησης κατά φυτικό είδος και κατά σειρά συχνότητας εμφάνιση του.

2) Περιγράφεται η υπάρχουσα τεχνητή ή φυσική βλάστηση και η τυχόν κατά ενότητες εμφάνιση της (π.χ. πευκοδάσος, θαμνώνες, ανθώνες, γκαζόν κ.λπ.)

3) Γίνεται καταγραφή αυτής στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου πρασίνου.

4) Αναφέρονται τα κυριαρχούντα φυτικά είδη κατά μέρη ή στο σύνολο του χώρου.

5) Καταγράφεται η μίξη πλατύφυλλων και κωνοφόρων ειδών, καθώς και η ομήλικη ή ανομήλικη εμφάνιση των δενδρωδών ειδών.

6) Περιγράφεται το ύψος και εκτιμάται η ηλικία των δένδρων, καθώς και η διαμόρφωση της κόμης τους.

7) Εκτιμάται το ποσοστό της επιφάνειας στην οποία υπάρχουν μεγάλα δένδρα με υπόσκιους χώρους.

8) Αναφέρεται η παρουσία και διασπορά ιδιαίτερα μεγάλων δένδρων με πλήρως ανεπτυγμένη κόμη, καθώς και η ειδική προστασία αυτών. Γίνεται αποτύπωση αυτών στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου πρασίνου.

9) Περιγράφονται άλλες ενότητες (χώροι που προορίζονται ή υπάρχουν εγκατεστημένοι θαμνώνες, ανθώνες, γκαζόν κ.ά.) και γίνεται καταγραφή αυτών στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου πρασίνου.

10) Εκτιμάται η υγεία της βλάστησης και περιγράφεται η φυτοϋγειονομική κατάσταση της. Τυχόν συχνά εμφανιζόμενες προσβολές από έντομα, μύκητες, επίφυτα, τοξικούς ρυπαντές, ασθένειες και ζημιές από ανεμορριψίες-ανεμοθλασίες ή χιονορριψίες-χιονοθλασίες, παγετούς κ.λπ.

11) Αν πρόκειται για τεχνητή βλάστηση, προσδιορίζεται ο χρόνος αρχικής εγκατάστασης της. Η βλάστηση που χρησιμοποιείται είναι η μεσογειακή, η οποία δεν έχει απαιτήσεις σε νερό ή έχει ελάχιστες. Τυχόν χρησιμοποίηση βλάστησης διάφορης της μεσογειακής πρέπει να δικαιολογηθεί ως προς την επιλογή της και να καθοριστεί ο τρόπος προσαρμογής της στο μεσογειακό περιβάλλον.

ΙΧ. Υδατικές συνθήκες

Περιγράφεται τυχόν παρουσία στο χώρο (πηγές, ρέματα με συνεχή ροή). Παρέχονται πληροφορίες για τον υδροφόρο ορίζοντα, την ποιότητα του νερού, την ύπαρξη γεωτρήσεων, με εκτίμηση της παροχής τους. Περιγράφεται η ύπαρξη ή η δυνατότητα σύνδεσης του χώρου με το δίκτυο ύδρευσης της πόλης και η επάρκεια του νερού. Μελετάται η δυνατότητα δημιουργίας κρηνών εκ της διαθεσίμου ποσότητας νερού, καθώς και ο τρόπος τροφοδοσίας με νερό των πυροσβεστικών κρουνών, όπως των υδατοδεξαμενών, που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση συμβάντων πυρκαγιών. Αναφέρεται επίσης ο τρόπος τροφοδοσίας με νερό των διαφόρων εγκαταστάσεων, όπως των κτηρίων, του φυλακίου, του WC. Εξετάζεται τέλος η δυνατότητα άρδευσης μέρους του χώρου πρασίνου, όπου ή όταν απαιτείται, και από ποιους υδατικούς πόρους γίνεται αυτό.

Χ. Πανίδα

Αναφέρεται η φυσική παρουσία (μόνιμη ή εποχιακή) θηλαστικών, πτηνών, αμφιβίων, ψαριών και άλλων ζώων στο χώρο πρασίνου, που σχετίζονται με την υπάρχουσα βλάστηση, το έδαφος και το νερό, ή με άλλα στοιχεία του χώρου αυτού. Εντοπίζονται σημεία αναπαραγωγής ή φωλεοποίησης και προτείνονται μέτρα προστασίας.

Ε. Υφιστάμενες υποδομές

i. Περίφραξη του χώρου

Αναφέρεται εάν υπάρχει περίφραξη ή μαντρότοιχος και η κατάσταση τους, οι υπάρχουσες είσοδοι υπηρεσιακών οχημάτων και οι ανθρωποθυρίδες. Εκτιμάται η επάρκεια, η σκοπιμότητα και η λειτουργικότητα τους.

ii. Κτηριακές εγκαταστάσεις

Περιγράφεται ο αριθμός τους, η διασπορά τους, η χρήση και η λειτουργικότητα τους, ο φορέας διαχείρισης τους και, στην περίπτωση που τα χρησιμοποιούν άλλοι φορείς, η κατάσταση τους (κτήρια διοίκησης, αναψυκτήρια, αποθήκες, WC κ.λπ.) Αποτυπώνονται με ακρίβεια στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου πρασίνου. Εκτιμάται η αναγκαιότητα τους συνεκτιμώντας και τη συμβατότητα τους με τον υφιστάμενο χώρο πρασίνου και μπορεί να προτείνεται η απομάκρυνση απαξιωμένων εγκαταστάσεων ή κτηρίων.

iii. Άλλες εγκαταστάσεις

Αποτυπώνονται με ακρίβεια στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου πρασίνου υπάρχουσες, άλλες των κτηριακών, εγκαταστάσεις, όπως γήπεδα, παιδικές χαρές, θέατρα, κιόσκια, πέργκολες, σιντριβάνια, κρήνες κ.λπ. Εκτιμάται η αναγκαιότητα τους συνεκτιμώντας και τη συμβατότητα τους με τον υφιστάμενο χώρο πρασίνου.

iv. Δίκτυο δρόμων, πεζοδρόμων, μονοπατιών, πλατειών

Αποτυπώνονται με ακρίβεια στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου αστικού πρασίνου οι εντός αυτού δρόμοι, πεζόδρομοι, μονοπάτια και πλατείες. Υπολογίζεται η συνολική και η επιμέρους επιφάνεια τους. Διαχωρίζεται το δίκτυο ανάλογα με το εάν καταλαμβάνεται από σκληρές επιφάνειες (άσφαλτος, τσιμέντο, πλακόστρωση), από χαλικοστρωμένες επιφάνειες, και από χωμάτινες επιφάνειες. Γίνεται εκτίμηση της επάρκειας ή της περίσσιας του δικτύου, της λειτουργικότητας του, της αισθητικής του και εκτιμάται η ανάγκη περιορισμού ή επέκτασης του, καθώς και αναμόρφωσης της ρυμοτομίας του χώρου. Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει τέτοιο δίκτυο, εντοπίζονται τμήματα και διαδρομές που έχουν συχνή χρήση από τους επισκέπτες, καθώς και τυχόν φαινόμενα συμπίεσης ή διάβρωσης του εδάφους. Ανάλογος εντοπισμός γίνεται και στις περιπτώσεις που υπάρχει το παραπάνω δίκτυο, αλλά το κοινό δεν περιορίζεται σε αυτό, και επεκτείνεται δραστηριοποιούμενο αναψυχικά σε τμήματα του χώρου πράσινου, τα οποία, εξαιτίας τούτου εμφανίζουν υποβάθμιση.

v. Έργα προστασίας των εδαφών και παροχέτευσης ομβρίων υδάτων

Αναφέρεται εάν υπάρχουν βαθμίδες συγκράτησης εδαφών ή αναλημματικοί τοίχοι, για τη διαμόρφωση επιπέδων επιφανειών (στις περιπτώσεις χώρων με επικλινή εδάφη) και αποτυπώνονται με ακρίβεια στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου πρασίνου. Ομοίως αναφέρονται και αποτυπώνονται τυχόν αποχετευτικοί ή αποστραγγιστικοί τάφροι (επενδυμένοι ή μη), καθώς και τεχνικά έργα (οχετοί, μικρογέφυρες). Εντοπίζονται σημεία διαβρώσεων ή κατακλυζόμενα τμήματα με κάθυγρα ή βαρέα εδάφη και εκτιμάται η ανάγκη εκτέλεσης έργων σε αυτά.

vi. Αρδευτικό, υδρευτικό και πυροσβεστικό σύστημα

Γίνεται αναφορά στην προέλευση, την ποσότητα και την ποιότητα του νερού (δίκτυο της πόλης, πηγές, γεωτρήσεις κ.λπ.) Εκτιμάται η επάρκεια και η καταλληλότητα του νερού για ύδρευση (σε κρήνες, αναψυκτήριο), για πυρόσβεση και, στις περιπτώσεις που απαιτείται, για άρδευση. Περιγράφεται το δίκτυο διανομής, εάν υπάρχει, και επισυνάπτεται τυχόν υπάρχον διάγραμμα σωληνώσεων ή ανοικτών αγωγών. Εντοπίζονται και σημειώνονται τροφοδοτούμενα σημεία παροχών (κρήνες, WC, πυροσβεστικοί κρουνοί, λίμνες, σιντριβάνια κ.ά.), καθώς και υπάρχουσες δεξαμενές νερού. Περιγράφεται το αρδευτικό σύστημα, εάν υπάρχει (με κατάκλιση, με τεχνητή βροχή, με στάγδην άρδευση).

vii. Φωτισμός

Περιγράφεται ο υπάρχων φωτισμός. Εντοπίζονται φωτιζόμενα τμήματα και διαδρομές του χώρου με ελλιπή ή μη επαρκή φωτισμό, τα οποία, κατόπιν αιτιολόγησης, προτείνεται να φωτιστούν. Μελετάται ο χώρος σε σχέση με τη φωτορύπανση των φυτών, λόγω των υφιστάμενων συνθηκών φωτισμού, και προτείνονται μέτρα.

ΣΤ. Προτεινόμενα έργα και υποδομές

i. Διαμόρφωση του εδάφους

Προτείνονται οι αναγκαίες χωματουργικές εργασίες, με τις οποίες θα δοθεί η τελική μορφή της επιφάνειας του εδάφους, ώστε να εξυπηρετείται ταυτοχρόνως η λειτουργικότητα του χώρου και η λειτουργία του χώρου πρασίνου ως φυσικό σύστημα. Για την πραγματοποίηση των χωματουργικών εργασιών λαμβάνεται υπόψη

η υφιστάμενη βλάστηση, και κυρίως η αποτελούμενη από δένδρα και θάμνους, για να μην καταστραφεί, είτε άμεσα, με τις πραγματοποιούμενες εργασίες, είτε έμμεσα, με τη μεταβολή των εδαφικών συνθηκών, που θα οδηγήσουν σε νεκρώσεις των φυτικών ειδών (π.χ. με την αλλαγή των συνθηκών αερισμού, με την αλλαγή των συνθηκών προσρόφησης των θρεπτικών στοιχείων, καθώς και της τροφοδότησης με νερό του ριζικού συστήματος των φυτών, με τις νεκρώσεις των λεπτών ριζών, που μπορεί να οδηγήσουν σε σηψηρριζίες κ.λπ.) Επιφανειακό έδαφος, εμπλουτισμένο με οργανική ουσία ή διαμορφωμένο σε ορίζοντες διαχωρίζεται, συγκεντρώνεται και φυλάσσεται το χρήσιμο, για να διαστρωθεί στις τελικές επιφάνειες που θα διαμορφωθούν.

ii. Δομικά έργα διαμόρφωσης του εδάφους

Με βάση την επιδιωκόμενη διαμόρφωση του εδάφους της προηγούμενης παραγράφου, προτείνονται τα αναγκαία δομικά έργα, όπως αναλημματικοί τοίχοι, επενδύσεις τάφρων, όπως και κάθε άλλο δομικό έργο που κρίνεται απαραίτητο για τη συγκράτηση και βασική διαμόρφωση του εδάφους. Οι τοίχοι αντιστήριξης πρέπει να έχουν προσαρμογή στην κλίμακα και στο περιβάλλον του χώρου. Νέοι ή υφιστάμενοι τοίχοι αντιστήριξης καλύπτονται από πέτρα (εφόσον δεν έχουν κατασκευαστεί από αυτήν) ή από αναρριχητική βλάστηση.

iii. Βελτίωση του εδάφους

Λαμβάνονται δείγματα εδάφους, γίνεται εδαφολογική ανάλυση και προτείνονται μέτρα για τη βελτίωση του. Αυτά συνίστανται στη διασπορά καταλλήλου κηπαίου χώματος, στην οργανική λίπανση του εδάφους, στη μηχανική κατεργασία του κ.λπ., για τη βελτίωση των εδαφικών συνθηκών του χώρου.

iv. Έργα ύδρευσης, άρδευσης, πυρόσβεσης

Διερευνάται η δυνατότητα άρδευσης του χώρου, όπου κι όταν απαιτείται, κατά το δυνατόν από ανεξάρτητες πηγές υδροδότησης (εκτός του δικτύου ύδρευσης). Εξετάζεται η ποιότητα και η ποσότητα του διαθέσιμου νερού. Προτείνεται η μέθοδος άρδευσης (με κατάκλιση, με τεχνητή βροχή, με στάγδην άρδευση) και προσδιορίζεται η μονίμως ή η περιοδικώς αρδευόμενη επιφάνεια. Προτείνεται αδρομερώς το είδος και το μήκος του υπόγειου δικτύου σωληνώσεων ή των αρδευτικών τάφρων. Μελετάται υδραυλικά ο χώρος για την άρδευση, την ύδρευση και την πυρόσβεση ή για τη βελτίωση υφισταμένων δικτύων. Προτείνονται οι θέσεις των πυροσβεστικών κρουνών. Επίσης εξετάζεται η δυνατότητα μέτρων εξοικονόμησης και επαναχρησιμοποίησης του νερού, όπως εκμετάλλευσης των όμβριων υδάτων με ανακύκλωση με σκοπό την άρδευση του χώρου τις περιόδους ανομβρίας.

v. Αρχιτεκτονική διαρρύθμιση του χώρου

- Αποτυπώνεται με ακρίβεια στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου το βασικό δίκτυο των δρόμων, πεζοδρόμων, μονοπατιών και πλατειών, του οποίου η επιφάνεια δεν πρέπει να ξεπερνά το 10% του συνολικού χώρου. Για τη χωροθέτηση των δρόμων και πεζοδρόμων λαμβάνονται υπόψη ίχνη υφιστάμενων διαδρομών ή διαδρομές κίνησης επισκεπτών δημιουργημένες από την υφιστάμενη χρήση του χώρου ή επιφάνειες συναθροίσεων. Ανάλογα με το σχήμα του χώρου και την τοπογραφική του διαμόρφωση, το δίκτυο δρόμων-πεζοδρόμων μπορεί να έχει υψομετρική ή ελεύθερη διάταξη. Γενικά, η αυστηρή συμμετρία είναι ξεπερασμένη και συνιστάται ν' αποφεύγεται. Το δίκτυο πεζοδρόμων πρέπει κατά το δυνατόν να έχει ομοιόμορφη κατανομή και πυκνότητα, και με την παρουσία του να εξυπηρετείται η κηποτεχνική διαρρύθμιση του χώρου.
- Χωροθετούνται οι αναγκαίες εγκαταστάσεις και οι προτεινόμενες χρήσεις, καθώς επίσης και οι μορφές της βλάστησης (εάν συγκροτούν σύνολα, π.χ. ανθώνας, κυπαρισσώνας, ελαιώνας, μεσογειακά αρωματικά φυτά κ.λπ.)
- Σε συνάρτηση με το υπάρχον ή το προτεινόμενο δίκτυο πεζοδρόμων, ορίζονται η κύρια ή οι κύριες είσοδοι για υπηρεσιακά οχήματα και πεζούς, καθώς και τυχόν αναγκαίες ανθρωποθυρίδες, ανάλογα με το μέγεθος του πάρκου, την τοπική ή υπερτοπική του σημασία ή λειτουργία και τον αναμενόμενο αριθμό επισκεπτών.
- Προτείνονται χώροι, οι οποίοι θα διαμορφωθούν κατάλληλα, για στάθμευση αυτοκινήτων εκτός του χώρου πρασίνου αλλά θα γειτνιάζουν με αυτόν.

vi. Κτηριακές εγκαταστάσεις - Αλλες εγκαταστάσεις

Περιγράφεται αδρομερώς το είδος, το μέγεθος και η λειτουργία των κτηριακών εγκαταστάσεων, όπως αυτές προσδιορίζονται στα άρθρα 2 και 3 της παρούσας. Αναφέρεται η επιφάνεια που καταλαμβάνουν και από πλευράς ύψους θα πρέπει να είναι ισόγειες κατασκευές. Απαιτείται αρχιτεκτονική μελέτη για την κατασκευή κάθε κτηριακής εγκατάστασης. Προτείνονται εγκαταστάσεις για την προστασία και διαχείριση του χώρου (π.χ. κατασκευή πυροφυλακείου).

vii. Περίφραξη - Μαντρότοιχος

Προτείνεται η μορφή και το είδος της περίφραξης (συρμάτινη περίφραξη, μαντρότοιχος ή άλλου είδους υλικά), που οριοθετούν και προστατεύουν το χώρο από καταπατήσεις, φθορές, ανεξέλεγκτη κίνηση οχημάτων και πεζών. Αναλόγως των συνθηκών που επικρατούν στο χώρο ή λόγω του μικρού μεγέθους του, μπορεί ν' αποφασίζεται να μην υπάρχει περίφραξη (για μια τέτοια απόφαση κατατίθεται τεκμηριωμένη αιτιολογία). Την περίφραξη μπορεί να υποκαθιστούν επιλεγμένοι διακοσμητικοί ογκόλιθοι, ειδικά διατεταγμένοι και σε συνδυασμό με την εγκατάσταση κατάλληλης βλάστησης. Την περίφραξη μπορεί επίσης να υποκαθιστά πυκνή λωρίδα βλάστησης δένδρων ή θάμνων (που κυρίως συστήνεται), η οποία, με τα ενδεικνυόμενα φυτά σε κατάλληλη διάταξη, εξασφαλίζει (όπου απαιτείται) την οπτική ή ηχητική απομόνωση του χώρου (δημιουργία φυτοφράχτη).

viii. Φωτισμός

Προσδιορίζεται το είδος, η ένταση και η κατανομή του φωτισμού στο χώρο. Ο φωτισμός πρέπει να είναι ο ενδεδειγμένος για την ασφάλεια της κίνησης των περιπατητών και την προστασία του χώρου. Μπορεί να φωτίζονται πολυσύχναστα τμήματα ή βασικές διαδρομές του χώρου, που εξυπηρετούν την αναψυχή και την παραμονή του κοινού σε αυτόν κατά τις βραδινές ώρες. Γενικά, αποφεύγεται ο έντονος φωτισμός στο σύνολο της επιφάνειας του χώρου, για να μη δημιουργούνται προβλήματα φωτορύπανσης στα φυτά, αλλά και να διευκολύνεται η εγκατάσταση της πανίδας σε αυτόν (ιδιαίτερα της ορνιθοπανίδας). Μόνος ο φωτισμός δεν εξασφαλίζει τη φύλαξη και την προστασία του χώρου. Μπορεί επίσης να υπάρχει ρυθμιζόμενη ένταση του φωτισμού ή και διακοπή (μερική ή ολική) αυτού πέραν κάποιας νυκτερινής ώρας, η οποία ρυθμίζεται σύμφωνα με

τον κανονισμό λειτουργίας του χώρου. Για την έγκριση και υλοποίηση του έργου, είναι απαραίτητη η σύνταξη ηλεκτρολογικής-μηχανολογικής μελέτης η οποία θα εστιάζει στην χρησιμοποίηση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας φιλικών προς το περιβάλλον.

Ζ. Προτεινόμενη βλάστηση

- Προτείνονται τα ενδεδειγμένα για φύτευση φυτά και περιγράφεται η συγκροτούμενη βλάστηση.
- Ο σχεδιασμός της φύτευσης υπακούει στους σχεδιαστικούς κανόνες που ακολουθήθηκαν κατά τη δημιουργία του χώρου πρασίνου ή ακολουθούν αυτούς που προτείνονται κατά τον ανασχεδιασμό του.
- Η επιλογή των φυτικών ειδών γίνεται σύμφωνα με τις συνθήκες του τόπου και το φυσικό περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής. Έτσι, αναλόγως των συνθηκών, προτιμώνται φυτικά είδη ανθεκτικά στην ατμοσφαιρική ρύπανση, ευρύοικα, με μηχανική αντοχή, με αντοχή στις υψηλές θερμοκρασίες, την ξηρασία και το αλάτι, φυτικά είδη που βοηθούν στη μείωση των θορύβων κ.λπ. Επίσης, προτιμώνται φυτικά είδη γηγενή, προσαρμοσμένα στο οικείο φυσικό περιβάλλον, που χαρακτηρίζουν φυσιογνωμικά και οικολογικά τον τόπο. Επιδίωξη είναι τα αστικά τούτα περιβάλλοντα να προσεγγίζουν στα φυσικά.
- Τεκμηριώνεται η ανάγκη μετατροπής αρδευόμενης βλάστησης στο χώρο πρασίνου σε μη αρδευόμενη, και το αντίθετο. Χειρισμοί για την πραγματοποίηση αυτού του σκοπού.
- Εξετάζεται η διασύνδεση του χώρου πρασίνου με τους λοιπούς κοινόχρηστους της πόλης, και ιδιαίτερα με τους πλησιέστερους σε αυτόν. Επίσης, εξετάζεται η διασύνδεση του με το περιαστικό πράσινο, με τις δενδροστοιχίες και το ιδιωτικό πράσινο. Κρίσεις-προτάσεις για την ένταξη του χώρου σε δίκτυο πρασίνου της πόλης.
- Εκτιμώμενη συνεισφορά στο στόχο της επάρκειας πρασίνου της πόλης.

Η. Εκτιμώμενες ωφέλειες στη λειτουργία της πόλης

Εκτιμώμενες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές ωφέλειες στη λειτουργία της πόλης από τις προσφορές του συγκεκριμένου χώρου πρασίνου. Για τις εκτιμήσεις λαμβάνεται υπόψη η υφιστάμενη και η μελλοντική επισκεψιμότητα του χώρου, καθώς και η ανθρωποχωρητικότητα αυτού πέραν της οποίας, ο χώρος δεν προσφέρει τις αναμενόμενες ωφέλειες και υποβαθμίζεται.

Θ. Προτεινόμενα διοικητικά και διαχειριστικά μέτρα

Προτείνονται διοικητικά και διαχειριστικά μέτρα απορρέοντα από τις διαπιστώσεις, τις κρίσεις και τις προτάσεις της παρούσας, που κρίνονται σκόπιμο να ληφθούν για την ορθή (ή την ορθότερη) λειτουργία του χώρου πρασίνου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Περιγραφή του χώρου

Αποτυπώνεται η έκταση σε τοπογραφικό διάγραμμα κατάλληλης κλίμακας, εξαρτημένο από το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ΄ 87 σε ψηφιακή μορφή, με τις προτάσεις κατασκευής.

Φυσική βλάστηση

Περιγράφεται η φυσική βλάστηση που βρίσκεται στη γύρω περιοχή και εμφανίζει οικολογική διασύνδεση με αυτήν του μελετώμενου χώρου πρασίνου. Για το χώρο πρασίνου καταρτίζεται πλήρης κατάλογος της υφιστάμενης βλάστησης κατά φυτικό είδος και κατά σειρά συχνότητας εμφάνισης της. Περιγράφεται η υπάρχουσα τεχνητή ή φυσική βλάστηση και η τυχόν κατά ενότητες εμφάνιση της (π.χ. πευκοδάσος, θαμνώνες, ανθώνες, γκαζόν κ.λπ.) Γίνεται καταγραφή αυτής στο τοπογραφικό διάγραμμα του χώρου πρασίνου.

Υπάρχουσες υποδομές

Όπως στο περιεχόμενο των διαχειριστικών σχεδίων.

Προτεινόμενα έργα

Περιγράφονται περιληπτικά τα προτεινόμενα έργα με ορίζοντα πέντε ετών και με ετήσιο προϋπολογισμό και είναι δυνατόν να προταθούν διοικητικά και διαχειριστικά μέτρα για την βελτίωση του χώρου πρασίνου.

Περίληψη του έργου

Συνολική περιγραφή του έργου και προτεινόμενου έργου.

2. Εγκρίσεις διαχειριστικών μελετών και τεχνικών εκθέσεων εργασιών

α. Οι διαχειριστικές μελέτες και τεχνικές εκθέσεις, συντάσσονται από δασολόγο ή γεωπόνο.

β. Οι διαχειριστικές μελέτες συντάσσονται για πάρκα και άλση των 10 στρεμμάτων και άνω, ισχύουν για δέκα (10) χρόνια, και μετά τη λήξη τους ανανεώνονται για ίδιο χρονικό διάστημα, εφόσον τα δεδομένα του χώρου δεν έχουν μεταβληθεί. Ενδιαμέσως δύναται να τροποποιούνται, αναλόγως των συνθηκών και των έργων που απαιτούνται, χωρίς, εξ αυτού του λόγου, να ανανεώνεται και η συνολική διάρκεια ισχύος τους. Μαζί με τη διαχειριστική μελέτη συντάσσεται πίνακας εργασιών με ετήσιο προϋπολογισμό.

γ. Για πάρκα ή άλση κάτω των δέκα στρεμμάτων συντάσσονται τεχνικές εκθέσεις εργασιών για πέντε (5) χρόνια και με ετήσιο προϋπολογισμό.

δ. Η έγκριση των διαχειριστικών μελετών ή τεχνικών εκθέσεων γίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ύστερα από θεώρηση της δασικής υπηρεσίας, η οποία ασκεί τον έλεγχο εφαρμογής και της εκτέλεσης εργασιών που προβλέπονται σε αυτές. Της έγκρισης προηγείται θετική γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, όπου αυτή απαιτείται, για λόγους προστασίας των αρχαιοτήτων ή κηρυγμένων μνημείων, δυνάμει των διατάξεων του νόμου 3208/2003 (σχετική η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του νόμου 998/1979 ως ισχύει).

Άρθρο 5
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τα κριτήρια του προϋπολογισμού βασίζονται:

α) Στον αντικειμενικό προσδιορισμό του είδους και της ποσότητας της απαιτούμενης εκάστοτε εργασίας για τη σύνταξη διαχειριστικών μελετών πάρκων και αλσών.

β) Στην αντικειμενική αμοιβή των μελετητών ανάλογη προς την καταβαλλόμενη εργασία.

γ) Στην αντικειμενική οικονομική επιβάρυνση των δασοπονικών μονάδων ανάλογη με την πυκνότητα και τη σύνθεση της βλάστησης, και της κλίσης του εδάφους, καθώς και της απαίτησης αρχιτεκτονικής διαρρύθμισης των πάρκων.

Τα έργα, οι εργασίες και οι δραστηριότητες στα πάρκα και τα άλση καταχωρούνται σε ειδικό πίνακα στον οποίο παρουσιάζονται τα χρονοδιαγράμματα, οι φορείς

και ο προϋπολογισμός υλοποίησης των επί μέρους σχεδίων διαχείρισης της υπό μελέτης περιοχής.

Η πρακτική αξία στην εφαρμογή ορθολογικής και απρόσκοπτης διαδικασίας ανάθεσης, εκπόνησης και προώθησης της σύνταξης διαχειριστικών μελετών είναι δεδομένη.

Άρθρο 6
ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

1. Η έγκριση των έργων και των εργασιών πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 νόμου 998/1979, όπως συμπληρώθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του νόμου 3208/2003.

Όλα τα προτεινόμενα έργα και δράσεις κοστολογούνται σύμφωνα:

α) με τα περιγραφικά τιμολόγια του ΥΠΕΧΩΔΕ

β) με τις μέσες τιμές που επετεύχθησαν σε δημοπρασίες των δασικών υπηρεσιών ιδιαίτερα των τοπικών και

γ) ανάλογα έργα και εργασίες, με συγκεκριμένη αιτιολόγηση για την κάθε επιλογή.

2. Για τις συντηρήσεις των υφιστάμενων έργων και υποδομών δεν απαιτείται έγκριση των δασικών υπηρεσιών, αλλά απλή ενημέρωση τους από τους αρμόδιους για τη διαχείριση και λειτουργία φορείς. Δεν απαιτείται επίσης έγκριση για τις τρέχουσες φυτοτεχνικές περιποιήσεις (κλαδέματα, αποκλαδώσεις δένδρων). Εάν από την ανωτέρω ενημέρωση ή από το αποτέλεσμα της διαχείρισης κριθεί από τη δασική υπηρεσία ότι βλάπτεται η λειτουργία του πάρκου ως χώρου πρασίνου, τότε λαμβάνονται τα προσήκοντα από τη δασική νομοθεσία διοικητικά και ποινικά μέτρα. Οπωσδήποτε απαιτείται έγκριση του οικείου Δασαρχείου για κοπή και απομάκρυνση υγιών δένδρων, που κρίνεται ότι πρέπει να απομακρυνθούν για λόγους καλύτερης αρχιτεκτονικής διαρρύθμισης.

3. Στην περίπτωση που απαιτηθούν νέα έργα ή τροποποίηση υφισταμένων, τότε, για την έγκριση αυτών, απαιτείται τροποποίηση της εγκεκριμένης διαχειριστικής μελέτης (εφόσον δεν υπάρχει πρόβλεψη στη διαχειριστική μελέτη για τα συγκεκριμένα έργα).

4. Προϋπόθεση για την έγκριση των έργων σε χώρους πρασίνου είναι ή ύπαρξη εγκεκριμένης διαχειριστικής μελέτης ή εγκεκριμένης τεχνικής έκθεσης.

5. Για την έκδοση των τυχόν απαιτούμενων αδειών και γνωμοδοτήσεων για την εκτέλεση των έργων εφαρμόζεται η κατά περίπτωση κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 7
ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

1. Με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη στο Δημόσιο.

2. Μετά την δημοσίευση της παρούσας κάθε προηγούμενη σχετική με τα ανωτέρω θέματα εγκύκλιος καταργείται.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 10 Δεκεμβρίου 2015

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

02028282312150008

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004